

Szerkesztőség:

Rimaszombatban, Pokorágyi-
uteza 1. szám Ide intézendő
a lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés

—
díjmentesen levelet nem fogadunk el.

—
Keziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HÉTENKINT EGYSZER: VASÁRNAP.Felelős szerkesztő: **KOMÁROMY ISTVÁN.****Kiadó-hivatal:**

Rimaszombat, Deák Ferencz-u.
8. sz. a. a. könyvkereskedésben
— Ide intézendők a kiadó hiva-
talt illető előfizetés, hirdet-
mény, nyilttér és egyéb felszó-
lalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor tér-
fogata 12 fillér.
Többzori hirdetésnél árked-
vezmény.

Nyilttér:

Egy sor 40 fillér

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legczélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.**

Ferenczy hamvai.

Ferenczy István, a magyar szobrászat úttörője, közel félszázad óta ottan nyugszik a régi temetőben jeltelen sírban.

Emlékét kegyelettel őrizzük, mert ő volt az első igazi magyar szobrász, a ki az olasz iskolát elsajátította és a magyar szobrászatot megteremtette. Kezdetleges szerszámai, könyveit, jegyzeteit a fővárosi Szépművészeti muzeumban helyezték el, a hol emlékére a budapesti szobrász világ egy Ferenczy-szobát rendezett be és nyitott meg. Sírja pedig ott áll szülővárosa régi temetőjében jeltelenül. Nem gondolja azt senki, mert azt is csak kevesen tudják, hogy hol pihennek a mesternek és e mellett kitünő hazafinak hamvai. A jambor emberek gyalog utat vertek azon keresztül, csak néha néha fordul meg ott a tavasz nyíltával egy pár gyermek, hogy ibolyát keressen ottan, azután ha a természet virága elhervad és a sír fölé borul néma gyászos hárs lombok zizogó leveleit lefosztja az ős hidege, csak elszáradt avart, vagy csalánt találunk a nagy ember pihenő hamvai felett.

1902-ben, midőn városunk másik nagy szülöttének: *Tompa Mihály* koszorus költőnek szobrát nagy ünnepséggel országos keretben lelepleztük, a fővárosi írói világ egy két tagja kutatására indult Ferenczy sírjának, s midőn azt feltalálták, megrovásuknak adtak kifejezést a nemtörődömség felett, melylyel e férfi sírja iránt viseltetünk. Hiszen élénk emlékünkből van még, midőn ezt a Tompa banketten *Négyessy László* szóvá tette, egy fűszálat hozva magával a sírről, aposztrofálta a magyarság ritka indolentiáját, a mely nem bánja, ha úttörőinek fel is veri sírján magát a gáz; nehogy emléket nem állít a művészhez méltót, de még csak virágot sem ültet az örök álmot pihenő szobrász sírjára.

A nagy magyar szobrász maga is s ámult az utódok hálátlanságával, mert még életében, a negyvenes évek második felében kifaragta a maga

koporsóját és szarkofágját márványból. A koporsó felső fedelére szánta egyik remek szobrát *Euridykét*. 1856-ban halálakor a művésziesen faragott márvány koporsóba tényleg elhelyezték a művész holttesteit, de azután minden terv nélküli a koporsóval együtt elásták az emléket is és most hat láb föld takarja

Ezek voltak azok az okok a melyek 1902-ben egy mozgalmat indítottak abban az irányban, hogy Ferenczy hamvai exhumáltassanak s nagy érdemeihez képest emléke méltóképpen megörökíttessék.

Sajnos, a mint felszázadon át gondozatlanul pihentek a művész hamvai, ez a megindult mozgalom is csak pillanatnyi fellobbanás volt és a feledés fatyola borult Ferenczy emlékére.

Most azonban, midőn a hálás utódok és tanítványok, a budapesti szobrászok egy Ferenczy-szoba megalapításával kívánták nagy mesterük emlékét megörökíteni és kegyeletes hálájukat leróni, felvették — dicséretükre legyen írva — a mozgalom fonalát önszántukból ottan, a hol mi azt 1902-ben megszakítottuk.

Strobl szobrász-tanár állott a mozgalom élére s mellé csatlakozott *Holló Barnabás* szobrász, vármegyénk jeles szülőtte és *Markó Miklós* szintén megyénkbeli származásu bpesti hírlapíró, kik ez ügyben, mint már mult számunkban is közöltük, megkerestek bennünket, a régi terv megvalósítása céljából.

Itt van tehát a kedvező alkalom s egy pillanatig sem késsünk.

Hogy közönségünk tájékozva legyen a terv felől és legyen alkalma azt először társadalmi uton megbeszélni, megvitatni; elmondjuk, hogy az a terve a budapestieknek is — mint értesültünk — a család kívánsága is, miszerint Ferenczy hamvai exhumáltassanak, azok egy kisebb érczkoporsóba helyeztessenek és a város által ajándékozandó díszhelyen sírba tétessenek. — A 30 mázsányi márvány koporsó és Euridyke-szobor

pedig Budapestre szállíttassék a Ferenczy-szoba emlékei közzé.

Ugy vettük ki a hozzánk intézett sorokból, hogy a család és a budapestiek kívánsága az lenne, miszerint a dísz sírhely a Széchenyi-kertben jelöltetnék ki, a mely fölé a budapesti szobrász-mesteriskola egy műemkek szobor-csoportozatot emelne. Már hallottunk véleményeket, hogy vannak olyanok is, akik helyesebbnek találnák, ha a nagy mester hamvai a helybeli ev. ref. templomban helyeztetnék el, s így az emlékszobor csoportozat egyrészt a templomot díszítené, másrészt pedig biztonságban lenne a meg rongálás és avulás ellen Ezt nem tartjuk rossz gondolatnak, csak egygyel nem tudnánk kibé-
különi, hogy az emlék akkor el lenne zárva a nyilvánosság elől és különösen az idegeneknek nehezítené meg a hozzáférést.

A Széchenyi-kertben lehetne egy megfelelő szép és biztos helyet e célra kijelölni és kis vasráccsokkal azt megővni, a közönségnek pedig mindig alkalma lenne azt megszemlélni. — Ezek azonban csak részletkérdések. Első és fődolog lenne egy értekezletet — a bpestiek bevonásával is — összehívni mielőbb és azon mindent megbeszélni.

Itt van tehát az idő, hogy e kérdés felett többé nem térhetünk napirendre, s azt nem odáthatjuk el. — A magyar művészettörténelemben fényes lapok örökítik meg az egyszerű képfaragóiból nagy hírnévre vergődött magyar szobrászt, a magyar szobrász-művészet úttörőjének emlékét. Műveinek legnagyobb része csaknem teljesen ismeretlen a nagyközönség előtt s az akadémia tagjai is bámulva fedezték fel az elhalt lángelmét újra műveiben.

Kegyeletes kötelességet teljesítünk tehát akkor, midőn annak emléket emelünk, ki vésője erejével és teremtő genijével úttörő munkát végzett, melynek gyümölcsét az utókor mostan élvezzi, s azon véleményben vagyunk; hogy ez ünnepséget mentül nagyobb keretben kell meg-

TÁRCZA.

Csendes történet.

— Egy gölyajogász naplójából. —

1901 aug 18. Áthelyeztek. Elhagytam kedves városkám, néhány igazi barátomat. Elhagytam bus szívem mindennapi vigasztalóját, *Laczi* primást. Az impozáns, egy emeletes városházát, a kitünően kövezett fűtczát, Isten veletek! szívemhez forrtatok! S most . . . itt vagyok a Tisza egyik sarkában, eldugva, elzárva a világtól. Micsoda boldogság lesz a téli hosszú estéket a plebános, bíró és tanító társaságában tölteni! Hanem, azt hiszem, addig meg kell szökni . . .

1901 aug 22. Körülnéztem. A környék nem igen kellemetlen. A Tisza pompás esténeként. A vizet merítő, dalos lányok, az öreg rézképu révész, hangulatosan illeszkednek bele a naplementi tájkép miliójába. A nap lebukó koronája káprázatos színi hidat ver a Tiszára. S a fűzes, hogyan szusz! . . . Hanem a társaság csakugyan elrémit. A mint hallottam azonban, van a faluban egy nagy uri család s van a családban egy csinos lány is, de az nem jár a faluban senkihez. A telet Pesten, a nyarat fűrdön tölti; valami nagyvilági hölgyecske lesz bizonyára, arisztokrata allűrökkel. Ez még talán gonoszabb.

1901 szept 14. Voltaképen ez egy igen kedves hely. Csak *Laczi* primás volna itt, mert a helybeli malaczbanda igazán hajmeresztő. — Már ismerem az egész intelligenciát s a szép *Ilonkát* is. Még néhány hétig lesz itthon. Azután megy; én pedig maradok; s majd jó a tél; a magános esték és a mindent magába olvasztó sár. Leverő kilátások.

1901 szept. 16. Séta közben ma a Tiszaparton összetalálkoztunk néhányan, *Iluska* valami fővárosi báránójó s az atya — aki igen jovialis derék öreg kurucz — járkáltak a gáton. Azután csolnakáztunk. Feledhetetlen délután volt. Az evező mintha olvasztott aranyat borzolt volna fel Szemben *Ilonka* ült. Milyen szép szemé van ennek a fruskának . . . s olyan kedves, művelt.

Szellemeskednem kellett, nehogy a pesti kis lány bennszülöttnek tartson, pedig hát a csillogó Tisza, az illatozó Tiszapart, a nedves, szép leány szemek csendes hallgatásra bírtak volna minden embert. A nap előttem bukott le a lilaszíntű gát mögé s glóriát vont az *Ilonka* szép homlokára. A súlyi kis harang ezüst csengése keresztül vert a víz tükre felett. Imádságot éreztem e szent kép előtt, a mitől pedig, hej! de régen elszoktam.

1901 szept. 21. Ma délután náluk voltam Istenem, mennyi haszontalanságról kell felelni, csak azért, hogy igazi gondolatainkat leplezzük. Ő nem játszik magyar nótát — elvből. En pedig alig játszom mást, mint magyar nótát, mondjuk, hogy szintén elvből. Ő csak *Chopint* élvezi s szövevényes problémáit igazán szépen fejt meg. S mégis, mikor a „sárga cserebogár“ végső akkordja keresztül subant a szalon puha levegőjén, rám nézett nedves, nagy szemekkel. Azt hittem, megdicsér, hiszen anynyi érzést öntöttem a dalba, amennyit csak tudtam. De nem szólt semmit; egészen elvettem a kedvét s egyszerre szinte ingerült lett. Hamar el is jöttem.

1901 szept. 30. Azt hiszem, nagyon szerelmes vagyok. Ugyanis a hivatalos dolog nem izlik. Gondolataim úgy repdesnek *Ilushoz*, mint a méhecskék repdesnek haza Csak hogy a méhecskék haza viszik a mézet, gondolataim pedig tőle hozzák. No mindegy . . . Ma látom a postamesteréknél az őszi rózsát. Milyen szép, poétikus virág az! Minden virág egy bus szép dal, egy-egy költemény. *Ilus* azt mondja, szentimentális vagyok.

1901 okt 3. Már három napja esik az eső. A hideg őszi eső. A falevelek hullnak — hulladoznak. Fecske, gölya már elment. Az ablaküvegre egy-egy csepp odakoppan ljesztően unalmas, szürke a délelőtt. Milyen jó volna, istenem, menni a darucapat után délre, az izzó levegőjű, napfényes délre. Darumadár de jó nektek!

1901 okt 4. Tegnap délután *Ilus*ékhoz mentem. Nem kártyáztam életemben soha, de most pikét játszunk az öreg ural. Voltaképen ez igen szép játék, ámbár még nem játszom jól, mert az öreg ur igen gyakran zsémbeskedik. „Már ismét nem jól adott ki öcsém; hol jár az esze?“ Dehát csak három nap alatt nem tanulhat meg mindent az ember. *Ilonka* az ablaknál ül, himéz és pajkosan néz néha felém. Mit mosolyog vajjon?

1901 okt. 7. Azt hiszem, *Iluska* is szeret. Mily boldogság volna! alig tudom elhinni. Annyi figyelmet, gyöngédséget árul el. Hiszen a szerelem ilyen apró gyöngédségekben nyilatkozik meg. Az egész lány merő kedvesség. Nőül fogom venni, hiszen még nincs több 19 évesnél; velem egy idős . . . A nagyságos asszony is kitüntet, az öreg kurucz pedig ma délután letegezett. Mennyi újabb jel!

1901 okt 10. Ma bizalmas értesítést kaptam egy kedves barátomtól, hogy néhány hét múlva a fővárosba kerülök. Apa egy pompás irodát eszközölt ki számomra. Öröm, de bizonyos foku csendes szomorúság is az, a mit a level okozott. Itt kell hagynom a kedves Tiszát, a fehér kerítéses kuriát, kopaszodó, öreg diófaival; s ezt a derék falusi népet, ezt az aranyos helyecskét, melynek minden lakója arany szívet hordoz kebelében. Mi ehez képest minden más hiábavalóság; mi a főváros csalfa ténye? Most jut eszembe, hogy még *Iluskától* is el kell szakadnom, a kit szeretek, nagyon szeretek. . .

1901 okt 29. Az idő ismét tiszta. Az eső elmúlt, és az októberi langyos napnyei ömlik el az egész tájon — Bucsuzom a vidéktől. Ismerősöm minden őszi virág, minden öreg fűzfa. A szigetbeli nyárfák megkoptak. Ruhájukat az őszi eső leszedte. A száraz levél zörög csak. Bucsuzom a vidéktől, pár nap múlva megyek. Nem távozom örökre s ugys magammal viszlek benneket. Csendes éjjel idehoz álom s hallgatlak újra öreg Tiszám, simogatlak újra kis virágok, megölellek újra, öreg fűzfák . . .

1901 nov. 3. Megtörtént az elválás. Mily szomorú vagyok. Nem mertem megmondani, hogy szeretem. Nem mertem megkérdezni, hogy szeret-e? De bizonyosan szeret, hiszen azt megérzi az ember, azt felfogja valami ismeretlen sejtés. En érzem, hogy szeret. S mégis, amint a zörgős paraszit szekér elhagyta a falut s egyhanguan kattogott, csörömpölt fűembe, sírni szerettem volna. A falura az őszi köd ráfeküdt, mellettem egymás után maradozott el a sok, fehér pókháló telegráf-fa s úgy maradoztak el tőlem a jó kedv, remény, bizalom, úgy maradoztak. . .

1901 nov. 14. Mindig *Iluska* jár az eszemben. Ma délután szobámban heverésztem. A kályha tüze

artani; mi pedig részünkről szívesen állunk annak a mozgalomnak rendelkezésére, a mely ez ügyben megindult.

Impozáns temetést és emléket *Ferenczy Istvánnak!*

Csak magyarul.

A gömörmezei magyar közművelődési egyesület közel két évtized óta erős és sikeres munkát végez a magyarosodás terén.

Köztudomású tény, hogy vármegyénk tót ajku vidékein a magyar nyelvet már minden iskolába bevitték, s mint arról több ízben volt alkalmunk az évről-évre vizsgálva meggyőződést szerezni, örömmel mondhatjuk; hogy a tót ajku gyermekek igen szép magyar nyelvű vizsgákat tesznek, különösen némely felekezeti iskolában a magyar történelemből, sőt az alkotmányjogról is. S ha kutatjuk, kié az érdem? Első sorban a magyar közművelődési egyesületé, a mely egyesület a néptanítókat serkenti és jutalmazza, azután pedig a hazafias érzésű tanítóké, kik nem ismernek határt és fáradságot e téren.

Hogy az eddig elvetett jó mag a jövőben is csak zamatos magyar nemzeti gyümölcsöt teremjen, az egyesület mostan tartott közgyűléséből egy hatalmas „Szózatot” adott ki, a melyet itten szószerint közlünk és ajánljuk a nagyközönség figyelmébe:

Szózat vármegyénk hazafias közönségéhez.

Közel két évtizede már, hogy a hazafiúi áldozatkészség megalkotta egyesületünket. Zászlója alá állottak akkor vármegyénk legjobbjai, egymással mintegy versenyre kelve a buzgalomban, hogy minél erősebben le-rakhassák ennek alapköveit. Azután az építés, a továbbfejlesztés munkájából is bőséges részt vettek, hogy nagy hivatásának betöltésére képessé tegyék azt.

Az áldozatkészségről ma már — Gömör-Kishont-vármegye törvényhatóságának 60000 korona millenáris alapítványát is ide számítva — 96000 korona alapítványi összeg tesz fényes tanúbizonyságot. Az évről-évre megújuló adományok megerősítik ama hitünket, hogy egyesületünk erőforrásai a jövőben sem apadnak el.

Egyesületünk célja kezdettől fogva mindig az volt, az marad a jövőben is, hogy ápolója legyen zengzeng nyelvünkkel együtt a honszeretnek s vármegyénk bércezes határai közt magyar nemzeti szellemben terjessze a közműveltséget. S mi, kik a közbizalom által az egyesület élére állítottunk, nyugodt lelkiismerettel tehetünk tanubizonyságot arról, hogy a fellángoló lelkesedés által összegyűjtött tőke minden felhasználható fillérére a magasztos cél javára áldozta fel egyesületünk.

Mégis azt kell mondanunk, úgy érezzük mi, hogy az áldozatnak a magyar szó s a magyar szellem terjedésében nincs meg az előre remélt, jogosan várható teljes sikere.

Pedig egyesületünk intézményei — dícsérvés nélkül mondhatjuk — híven, legtöbb helyt gazdag eredményteljesítik hivatásukat. De a társadalom nem folytatja tovább az ő munkájukat. Az óvodák, iskolák által elhíntett magvak a népretegek talajában életerős gyökereket nem verhetnek; igen sokszor az utszélre, a kősziklára esett mag módjára sorvadnak el, mert a társadalom nem szolgálja kellő céltudatossággal, következetességgel és szívósággal nemzeti nyelvünk kultuszát és annak minden téren való érvényesítését.

A nemzetiségi vidékeken lakó, különböző foglalkozású egyének, kik hivatásuknál fogva a köznéppel folytonos összeköttetésben állanak, érintkezéseikben nem mindig a magyar nyelvet használják. A kereskedő vevő-

jével, a gazda saját cselédjével annak a nyelvén beszél, még ha azok jól rosszul tudnak is magyarul.

Ilyen körülmények között, bármily anyagi erővel fog is egyesületünk a nemzeti szellem szolgálatába állani, célunkat alig, vagy sohasem érhetjük el.

A magyarság szent ügye, ennek fennmaradása, egész jövője teszi kötelességévé minden honpolgárnak, közöttük különösen a műveltebb osztálybelinek, hogy a haza területén lakó minden polgártársával összes ténykedésében, minden érintkezésében magyar legyen.

A hazaszeretettől ösztönözött fordulás a magyar szó s a magyar szellem terjesztése végett első sorban egyesületünk tagjaihoz, kérve őket, hogy minden érintkezésükben, a hol csak lehetséges, nemzeti nyelvünket használják.

A hazafias cél által feljogosítva kérjük vármegyénk birtokos urait, hogy idegen ajku cselédeiket s alkalmazottaikat igyekezzenek rábírnai a magyar nyelv elsajátítására; s mihelyt azok csak valamennyire is megtanulnak magyarul, azontul velök kizárólag magyar nyelven beszéljenek.

Hasonló bizalommal kérjük vármegyénk ügyvédeit, orvosait, kereskedőit, iparosait, pénzintézeteit s mindazokat, kik idegen ajku honfőúrjainkkal érintkeznek, hogy első sorban mindig magyarul szóljanak azokhoz, s csak ha teljességgel nem értenék ők nemzeti nyelvünket, akkor beszéljenek velök saját nyelvükön.

Ezt kérjük mi teljes bizalommal egyesületünk s a magyar szellem nevében vármegyénk hazafias közönségétől. Hiszünk, hogy ez a lelkes közönség, mely egyesületünk céljaiért anyagilag is oly tekintélyes áldozatot hozott, erkölcsi támogatását sem tagadja meg törekvéseinktől. Ez az erkölcsi támogatás megszaportandja az egyesületünk javára tett anyagi áldozat szel emi eredményeit s biztosítandja vármegyénkben a magyar szellem diadalát.

Ha évek során át következetesen, kitartással így ápoljuk, így terjesztjük édes honi nyelvünket; ha ezzel együtt összes ténykedésünkbe beviszük a magyar érzést, a magyar szellemet; lassan bár, de bizonyítva megvalósuland vármegyénkben is a koszos költő jövendőlése: „A kunyhóból palota lesz, a csemetéből pálma lesz, a népből nemzet lesz s az országból hatalom lesz.” Rimaszombat, 1905. április hóban.

Fáy Gyula,

a közm. egyesület elnöke.

Váry János,

a közm. egyesület titkára.

Druisner György,

kir. tanfelügyelő s a közm. egyesület igazgatója.

Színház,

Hétfőn 10-én zsúfolt ház előtt félhelyárak mellett a *Hajduk hadnagyt* ismételték. Jó kedvvel játszott, s a közönségnek igazán élvezetes estéje volt. *Reviczky Etel*, *Berczik Margit*, *Csáky Miklósy*, *Heltai* és *Ujfalussy Bella* igen ügyesek voltak. Az énekesek közül néhány pompásan sikerült. A közönség csodálatosképen igen tartózkodó volt, s a tapsokkal nagyon takarékosan bánt, pedig a fent elsoroltak megérdemelték az elismerést.

Keddén 12-én kis közönség előtt a „Kis pajtás” című vígjátékot adták rendkívül fogyatékosan, vontatottan. A darab maga is gyenge, de az előadás is igen rossz volt. Az egyetlen *Jávor Aranka* játszott jól, sok igyekezettel próbálta feledtetni a darab hiányosságát. Miklósynak egy szavát sem lehetett érteni, a mit keveset tudott a szerepéből, azt magának handrikálta el. *Heltai* és *Niczkyé* is meglehetősen játszott. *Nagylaki Aranka* és *Kovács* gyenge alakok voltak. A közönség igen elégedetlenül távozott a színházból.

Szerdán Gyenge ház előtt „En, te, ő” 3 fevonásos operettet adták. A darabnak meséje nem sokat ér, ellenben zenéje kellemes és humora mulattató. Ki kell emelnünk, hogy a legjobb előadások közé tartozott ez este, eltekintve attól, hogy voltak, kik — mint rendszeren — a szerepet most sem tudták. Micsi szerepében *Reviczky Etel* pompásan alakított, szépen énekel s ügyesen volt öltözködve, kár, hogy rozoga színpadunkon tánczethetségét nem tudja érvényesíteni, bőven kijutott neki a tapsokból. *Bercziknek* hangjához sikerült énekesrészei voltak s azt nagy tetszés mellett pompásan le is énekelte, izlésesen volt öltözködve. A férfi szereplők közül *Miklósy*, *Káldor*, *Heltai* ugy játszottak, hogy bármely színpadon megállták volna helyüket. Különösen *Káldor* igen előnyösen mutatta be magát.

Csütörtökön Pásztor Árpád 3 fevonásos regényes nagy operettje „A kis császár” következett műsorra. — Erről az előadásról minden tartózkodás nélkül, ha őszinte kritikát óhajtunk adni, csak a legjobbat adhatjuk. E darabban ismertük meg igazán Mezey társulatát, a mire ezidre nem volt alkalmunk, mert mindenkinek jutott szerep és olyan, a melyben tehetségét érvényesíthette is. Birálatunk tehát az, hogy ha tudják a szerepet is rendszeren az előadás alatt, a társulat egyenkint és összesen is a legjobb vidéki kis társulatok közé sorolható.

A czimszeretep ez alkalommal is a közönség kedvencei *Berczik* és *Reviczky* vitték, valóban nem tudtuk a kettő közül választani, hogy melyik jobb a másiknál, ha az egyik szőke, a másik pedig barna lenne, ugy könnyű lenne a választás; de mindkettő gesztenye barna, mindkettő kedves és édes, mindkettő a maga zsánerében elsőrangú színész, így nem lehetett közöttük különbséget tenni. Elégedjünk meg azzal hogy ugy ének, mint alakítás tekintetében tehetségük magaslatán állottak és játszottak. Meglepő volt, hogy dacára annak, miszerint az öltözöben túrhetlen füst volt, nehéz és folytonos énekeszeiket könnyedén, hiba nélkül és különösen a szerelmi duettekkel teljes hatással adták elő. — Utánuk Halasi Vandáról kell teljes elismeréssel nyilatkoznunk, a kinek még az a szerencséseje is van talentuma mellett, hogy a természetet pazarul áldotta meg azzal, a mi a nőt tökéletessé és széppé teszi. — Kár, hogy alig láttuk *Niczkyé* mint egy előkelő anya színésznő minden szerepében otthon van. *Ujfalussy*, ki tulozni szokott, most diszkrétan játszott és jó operett énekesnő, ha megfelelő szerepet kap *Miklósi* és *Heltairól* csak annyit említnünk, hogy ennek a fiatal 2 művésznök mirdégy, bármily szerepet osztanak, mindegyben otthon vannak és már megjelenésükkel megelőlszik a közönség. — *Káldor* igen jó operett színész lesz, ha ily halad, mert hangja kellemes és behizelgő. *Geó* szépen szavalt.

A jós cigány-csapatnak az öreg *Tukoray* volt a legsikerültebb alakja, ki a komikus szerepeket, mióta csak ismerjük, a legügyesebben töltötte be. — *Nagy Irénke* igen esinos kis cigány leány volt és mellette *Kovácsné*.

A többiek elégedjenek meg azzal, hogy mindannyian ügyes színészeknek mutatták be ez este magukat és dícséretre válik a kar-ének. Végezetül a zenéről kell megemlékeznünk, a mi nagy szorgalommal volt betanulva és a karmesternek dícséretére válik. Többen ugyan ezt erősnek találták, de ez így van hangjegyekre fektetve, hanem a színpad nem alkalmas, mert alacsony; hogy a zene nem volt erős, bizonyítja *Reviczky* és *Berczik* énekei, kik hangjukkal teljesen érvényesültek.

Pénteken *Miklósy* jutalomjátékául „*Charlie-nénje*” került színre. A darabban *Miklósy* a jutalmazandó és *Heltai* remekelték, *Niczkyé*, *Jávor*, *Halassy*, *Nagy I.*, *Kovács* és *Káldor* ügyesen játszottak.

Szombaton és vasárnap „*János vitéz*,” Bakonyi 3 fevonásos daltája van műsoron. E darabot már többen ismerjük a fővárosi színpadról s meg vagyunk győződve, hogy a mit a határból a kritikán alóli díszlet-karantoni fognak, a szereplők igyekezzenek azt játékkal kárpótolni. A próbák, melyet egy hét óta tartottak, sikert ígérnek. Ezzel színészeink bucsut vesznek s innen Lévára távoznak.

Meghívó.

A kishonti ág. ev. tanítói egylet ez évi közgyűlését Várgedén május hó 3-án következő tárgysorozattal tartja meg: Minta tanítás; ennek birálata; elnöki megnyitó; az elnök évi jelentése; mult évi közgyűlés jegyzőkönyvének olvasása s pontonkénti tárgyalása; egyleti pénztárnok, könyvtárnok évi jelentése; özvegy, árva s nyugdíjintézeti számadások átvizsgálásáról felvett jegyzőkönyv olvasása; beérkezett munkák olvasása s bírálat végett kiosztása; indítványok; jövő évi közgyűlés helyének kitűzése; hitelesítő bizottság kinevezése. Mely közgyűlésre az egylet tagjait, egy a tanügy barátait tisztelettel meghívom.

Kokován, 1905. április hó 13-án.

Szlopovszky Péter,

a kishonti ág. ev. tan. egylet elnöke.

Hirek és vegyesek.

Hivatal áthelyezés. Vármegyénk főispánja hivatalát folyó hó 1-étől Rimaszombatba helyezte által. A hivatalos levelek tehát ide irányítandók.

Előkelő vendégek. A „Kárpát” egyesület képviselőtében megjelent küldöttség *Siegmeth* Károly m. á. vasuti igazgató helyettes, ügyvivő alelnök vezetésével folyó hó 10-én délelőtt tisztelt főispánunknál és alispánunknál. Az alelnök helyett, ki a magyar nyelvet teljesen bírja ugyan, de kiejtése idegen, *Fülöp* Károly vál tag, és az egyesület ügyésze, kassai ügyvéd beszélt, mindkét helyen fejtegetvén az egyesület célját és misz szóját, különösen kiemelvén, hogy vármegyénk mily gazdag természeti szépségekben, s hogy az aggteleki barlang, a melyre oly sok gondot fordít az egyesület, nagyon megérdemelné a tömegesebb látogatást, a melyhez előkelő körök közbenjárását kéri fel. Ajánlja a fős alispán meleg figyelmébe a pártolást. Mindkét helyen a küldöttség a legszívesebb fogadtatásban részesült és azon ígérettel távoztak, hogy ezt a nemes ügyet igyekezni fognak fejleszteni. A vendégek ebédre a vármegye, illetve az alispán, vacsorára pedig a főispán vendégei voltak. Név szerint: *Ruffy* Pál miniszteri tanácsos, *Siegmeth* Károly m. á. vasuti igazgató-helyettes, ügyvivő alelnök Debreczen; *Kassai Polinszky* Emil nyuz. államvasuti főfelügyelő, a kassai osztály elnöke; *Nemlaha* György vál tag, kassai táblabíró; *Fülöp* Károly vál tag, ügyész Kassáról; *Gedeon* Jenő tornamegyei fszbiró, az aggteleki barlang felügyelője; *Burger* István vasuti főmérnök, egyleti titkár; *Gamma* Rezső távirtdamernök Debreczenből; ezenkívül a vendégek sorában láttuk: *Lukács* Géza vármegyei főjegyzőt, *Molnár* József ügyvédet, dr. *Löcherer* Tamás igazgató főorvost, *Loysch* Ödön főimn. igazgatót, dr. *Wallentinyi* Dezső és *Pásztor* Gyula tanárokat, *Komáromy* István lapunk szerkesztőjét, *Lowass* Árpád gondnokot és *Lokcsánszky* Lajos várnagyot. A vendégek csak a késő éjjeli órákban osztottak szét és másnap reggel távoztak, kiemelve, hogy Rimaszombat igen kedves kis város.

Választás. Városunk képviselőtestülete által ujonnan rendszeresített rendőrfogalmazói állás választás utján leendő betöltésének határnapját *Bornemisza* László alispán folyó hó 18-ára tűzte ki. Kívánatos dolog, hogy képviselőtestületünk választása a 24 pályázó közül igazán érdemes emberre essék, mert rendészeti ügyünk az új, fiatal erőtlő igen sokat vár.

Eljegyzés. Hegedűs Zoltán tiszolczi áll. tanító, szolgálaton kívüli m. kir. honvéhadnagy, folyó hó 12-én jegyezte el Zólyombrezón *Jellmann* Gyula kinstári vasgyári tiszt kedves leányát *Margit* kát.

Lemondás. Ugy értesültünk, hogy dr. Szabó Károly takarékpénztári igazgató és városi tiszt orvos, a vármegyei közkörháznál viselt osztályvezető orvosi állásáról lemondott, azonban az ezzel járó teendőket még folyó évi június hóig elfogja látni.

Hivatalvizsgálat. Az állami gyermekmenhelyek országos főfelügyelője *Ruffy* Pál min. tan. f. hó 10-én városunkba érkezett s 11-12-én a helybeli állami gyermekmenhely új épületeit és a hivatal, az ügykezelést vizsgálta meg. 12-én dr. *Löcherer* Tamás igazgató főorvossal, a Kurincz pusztai m. kir. földműves iskolát tekintette meg, s még aznap a eszi gyógyfürdőbe utazott. Ez utja is szoros összefüggésben van a gyermekvédelemmel, melynek ő, valamint az itteni igazgató főorvos egyik buzgó és lelkes apostola. Dr. *Löcherer* igazgató és *Lowass* gondnok előtt megelégedését és elismerését fejezte ki.

Egyházmegyei közgyűlés. A gömöri ev. ref. egyházmegye folyó évi április 11-én tartotta meg Rimaszóron rendes tavaszi közgyűlését, a lelkészi kar és világi tagok nagy számu részvétele mellett. A világiak közül megjelentek *Tornallyay* Zoltán, *Bornemisza* László, *Máriássy* Andor, *Lukács* Géza tanácsbírók, *Osváth* Dániel, dr. *Veres* Samu vil. jegyzők, *Molnár* József ügyész, *Bodor* István isk. gondnoksági elnök —

az egyházmegye lelkési karát Nagy Pál esperes, Vataj László fő-, Buzi Márton és Pósa Lajos aljegyzők, Csabay Pál, Czinke István, Sighy Sándor, Hubay Lajos, Ruszti Gyula tanácsbírák, Seres József pénztáros képviseltek. A gyűlést isteni tisztelet előzte meg, melyen Simon József rimaszombati káplán imádkozott, ennek végezte után megkezdődött a tárgysorozat letárgyalása. Feltűnést keltett az eddigi főgondnoknak, Farkas Ábrahám országgyűlési képviselőnek írásban bejelentett lemondása, melyet sajnálattal vettek tudomásul s helyét egyelőre Tornallyay Zoltánnal, mint legidősebb tanácsbíróval töltötték be. Vataj László főjegyző tanácsbíróvá választották meg, az érdemes főjegyző azonban, ki tisztelt immár 15 év óta közelmérésre töltötte be, továbbra is régi állásában óhajt megmaradni s így a választást kellőleg megokolt beszédében nem fogadta el. — Az esperesi jelentés egyhangulag tudomásul vétetik. Két pont azonban némi vitát provokált; az egyik a könyvtár kérdése, mely akként intéztetett el, hogy a könyvtár anyaga még e nyár folyamán Rimaszombatba fog szállíttatni; a másik a sárospataki főiskola ügye, amennyiben az ottani theologiai tanárok torzsalkodása ez ősi tanintézetet kellemetlen helyzetbe juttatja. A helyzet orvoslására az egyházkerület felhívatik. — Válya lelkészül Réthy Andor kálosai s Kálósára Czinyéry Barna s. keszi lelkész választották meg, kik új állomásaikra az őszi közgyűlésen fognak berószítottatni. — A többi határozatok közül érdekesebb vitát keltett a putnoki iskola államosítására vonatkozó javaslat, melyet az egyházmegye a történet felszólalások után elutasított. — E szerint Putnokon a ref. egyház minden szegényesége daczára is fenntartja régi iskoláját azon reményben, hogy az új zsinati határozatok s az állam segítsége mégis csak abba az állapotba juttathassák a szegényebb egyházakat is, hogy iskoláikat fentartassák. Az iskolák államosítása körüli eljárások eddigi eredménye az lett, hogy a protestáns egyházak, úgy látván egész Magyarországon, az államosítás ellen nyilatkoztak meg s ezt azzal indokolták, hogy az állam által átvett iskolák elvesztették felekezeti jellegüket. A közgyűlés többi tárgyai leginkább az anyagi és adminisztratívális ügyekre vonatkoztak. A Miskolcon tartandó őszi kerületi közgyűlésre a világiak közül Bornemisza László, Máriássy Andor és Lukács Géza tanácsbírák kildettek ki. Délben száz terítékű bankett volt, melyen Molnár József az elnökséget, Vataj László Bornemisza alispánt, Baksay István a kir. kitüntetést nyert Molnár Józsefet, Réz László Baksay Istvánt, Csabay Pál a vendégeket köszöntötte fel, Czinke István pedig egy szatirikus költeményben ítélte el a papi nyugdíjintézet helytelen intézkedéseit.

Jubileumi ünnepély. Fnyes ünnepély folyt le Kokován f. hó 6-án, a kokovai ág. hitv. ev. egyház felügyelőjének Kuchta Andrásnak 20 éves jubileuma alkalmából, a mely ünnepély az ág. hitv. ev. templomban nagyszámú közönség előtt isteni tisztelettel kezdődött, a mely alkalommal Banczik Sámuel ev. lelkész szép szavakban emlékezett meg az ünnepelt odaadó, példás, fáradhatatlan buzgólkodásáról. Az isteni tisztelet után az ünnepelt lakásán nagytisztelettel Csetneki Gyürky Pál esperes, élén az esperesség küldött-égével tisztelt legelső sorban, utána a községi előjáróság tagjai, majd az evang. egyház presbiteriuma tolmácsolta az ünnepeltnek szerenese kívánatait, átnyujtván az ünnepeltnek arany keretbe foglalt élelnagyságu arczképét. Az ünnepélyt nyolczvan terítékű közebed követte, a melyen az ünnepelt ékes szavakban köszöntötte föl Csetneki Gyürky Pál főesperes, majd Banczik Sámuel a főesperesre, Hüvösi Lajos Banczik Sámuelre üritette poharát. Ezen kívül még számos részt toaszt hangzott el, emelve az ünnepély sikerét és a jelenlévők jókedvét. Az ünnepelt közönség az ünnepelt életébe mellett csak az esteli órákban osztott szót.

Lelkés-jelölés. Budapesten a József városban ref. papi állomást szerveztek, melyet most virágvasárnapján fognak betölteni. Örömmel adunk hírt arról, hogy e fontos és nagy tekintélyű posztóra a budapesti református hívek többsége vármegyénk egyik szülöttét s gimnáziumunk jeles növendékét: Juhász Lászlót jelölte. Alig van olyan választás, melynek eredménye előre tudható volna s így a Juhász L. megválasztatását sem mondhatjuk egészen biztosnak, de tekintve azt a hatalmas akciózt, melyet pártja immár hetek óta kifejts tekintve azt, hogy pártjának élén a főváros prot. társadalmának legintelligensbb tagjai állanak: a legalapabb reményünk lehet arra, hogy lapunk egykori kitűnő munkatársát már a jövő hét folyamán mint Budapest József-városi ref. lelkészt üdvözölhetjük.

Feltámadott. Ez a feltámadás azonban nem szolgál nagyobb lelki épülésünkre — de méltó felháborodásunkra — igen. Mikor a folyó év január elején utunk a Deák Ferenc-utcán talált, kimondhatatlan és leirhatatlan örömmézzel konstatáltuk egy öreg, de fölöttébb kellemetlen „közintézményünk“ epedve óhajtott hirtelen kimúltát. Szemeinknek nem hittünk, érzéki szerveink csalódásának gondoltuk vagy legalább is az ünnep tisztességének röttük fel, sőt a gyengébbek a hatóság erélyét vélték a Sylvesterral újjászületni, mikor a mi pennánk kifogyhatatlan táplálóját, nevezetességeink fogcsikorgatva megkegelt dojenját, a „nagymerés“ zárva találtuk. Későn nyíló szemünket dörzsöltük, hogy jobban lássa, a mit még nem látott, a titokzatosan egymásba csukódó festék-hagyta ajtókat, a dermedve lézengő kedves barátokat és kuncsaftokat, pajzán cigányainkat, kik az epező szomszomság s a meghatottságtól fel sem tett kalappal a józan-ság szörnyű kinjaira! viaskodva nézték a mesebeli csodát. Megnyugodva távoztunk s szolgálatkés örömmel rendeltük alá magunkat a megváltoztathatatlannak. Requiescat in pace. Debuisset prudenc. De ima. örömünk gyásza vagy gyásznak öröme korai volt. Rügyfakasztó tavasz életre hívó ereje bontogatja a „nagymerés“ festékhagyta ajtait is. Mi való, mi nem a riasztó hírben, nem tudjuk, de rosz máju emberek terjesztik, hogy a „nagymerés“ nem halt meg, sőt már nem is alszik, hanem ébren van s csak a spirituszos hordók sokaságát várja, hogy rondábban és csunyábban mint valaha, kitarja ajtait. Mi a csodákban nem hittünk, nem hiszünk ma sem. Tudjuk azonban, hogy a régi nagymerés a törvényes szabályok kellő sekundálása mellett végleg megszűnt s hogy feltámadása ugyancsak komoly törvényes szabályok, érvényes városi szabályrendeleti intézkedéssel örökre ki van zárva. Vagy talán a szabályok és törvények is erősebb az emberi — spiritusz. Quo u-que tandem . . .

Vakáció. A husvétii szünet az iskolákban ime beköszöntött! A helybeli egyesült protestáns főgimnáziumban tegnap 10 órakor becsátották el az ifjuságot. A vakáció itt szabályszerűleg 14 napig tart. Vagyis a tanítás az ünnepek, a nagyhét utáni hétfőn, azaz május 1-én veszi ismét kezdetét, illetőleg ekkor folyik ismét tovább a rohamosan közeledő „aratási vakációig“ vagyis június végéig. Kívánatos, hogy az ifjuság használja fel e pihenőt helyesen: testi lelki felüdülés mellett ne töltsse teljes szellemi télenységben. Különösen azok ne, a kiknek mulasztásai voltak a lefolyt 8 hónap alatt. Két hét alatt csak némi buzgósággal is sokat lehet helyre pótolni a mulasztásból, mely lelkiismeretüket terheli!

Eljegyzés. Szokolay Nándor gasztetzi körjegyző kedves leányát: Boriskát, eljegyezte Szepessy Béla.

Szontagh Andor választói között. A jolsvai kerület új országos képviselője nagyrőcei választóinak meghívására f. hó 9-én látogatta meg Nagyrőcztét. Az állomásra berobogó vonatot mozsár lövések jelezték s a vonatból kilépő képviselőt városi küldöttség élén Dr. Mihályk Dezső polgármester fogadta; majd a nagyrőcei polgárleányok harmincztagu, fehér ruhás küldöttségének nevében szíves szavakkal üdvözölte Simkovicz Mariska k. a. és átnyujtotta a rőcei leányok nagy, nemzetiszin szallagos virágbokréját. Azután megindult a menet a város felé. A menet elején cigány zenekar húzott hazafias dalokat, eze után lépkedett a leányküldöttség, majd Szontagh Andor a városi küldöttség és személyes barátai körében, a menetet mintegy 600 főnyi polgárság zárta be, lelkesen éljenzve szerettét képviselőjét. A menet végig haladt a fellobogózott utcán és piaczon a képviselő szállásáig, hol Szontagh ismétellen szivhezszóló szavakkal köszönte meg a lelkes fogadtatást. — Este tiszteletére a város polgársága 210 terítékes bankettet rendezett, melyen egy-két személy kivételével a város összes választó polgárai és családtagjaik résztvettek s a melyen Neumann János, lelkes papjuk vezetésével Murány-Hosszúrét község küldöttsége is megjelent. A bankett folyamán elsőnek emelkedett felszólásra Szontagh Andor, éltetve a királyt. Erre megindult a gyönyörű tosztok egész sorozata Hoznek Lajos, Heincz Frigyes, Nagy Lajos és Makfalvi Ferencz a képviselőt köszöntötték fel. Dancsházy Gusztáv a város jóra való, hazafias polgárságának üdvéért üritett poharat, Szontagh Andor és Iván S. a város társadalmának egyetértésére emelt poharat. Werker István Hoznek Lajost és Neumann Jánost éltette. Pohárköszöntőt mondott Berényi Lázár a város polgárságának vezető elemeire, Dancsházy Gusztáv Szuhay Zsigmondra, Posevitz Albertre és Gaszner Imrérre; Nagy Lajos Andriányi Ernőre, Neumann János a megjelent hölgyekre és Schmidt Róbert Nagyrőce polgárlányaira és leányküldöttségre. A mindvégig a leglelkesebb hangulatban lefolyt bankett végével a közönség tánczra perdült. Az első négyest 90 pár járta. A társaság javarésze másnap reggelig maradt együtt.

Halálozás. Szöllösi Manó — a nálunk is ismert tánczmester — 48-as honvéd, elhunyt Budapesten a honvédménház kórházában.

Esküdtészi tárgyalások. A legközelebbi esküdtészi tárgyalások május hó 1—2 napján tartatnak meg a helybeli kir. törvényszéknél mint esküdt bíróságnál. Két ügy van kijelölve. Az egyik: Labancz István és társai ellen rablás büntetése miatt. A másik: Bukovinuszky Divid ellen halált okozott testi sértés büntetése miatt. A harmadik ügy: a Kerepeczinén és házvezetőnőjén elkövetett rablójelkosság volna, melyért Sebők Iván, Rigó és Frafrák vádoltatnak, azonban Sebők Iván — elmebeli állapotának az igazságügyi orvosi tanács által való megfigyelése végett — a budapesti gyűjtőfogházba szállíttatott s a vélemény május elejéig nem igen lesz megkapható. — A mostani esküdtészi tárgyalások ciklusába következő esküdték sorsoltattak ki: Rendes tagok: Jaczok Pál, Szilpovszky Péter, Böhm János, Dr. Széleányi Jenő, Bodor István, Ifj. Süteő István, Ifj. Nagy István (Pálfalva) Rónay Gyula, Havassy József, Ruffinyi Jenő, Müller Vilmos, Pásztori Gyula, Kolbenheyer Gyula Széplaky Lajos, Dancsházy Gusztáv, Soós Gyula, Ruszky Gyula, Alitisz Miklós, Sárkány Kálmán, Simkó Nándor, Biró Ragályi-Balassa Ferencz, Ifj. László János, Bradotka Károly, Szomolnok Antal, Krman Lajos, Abonyi Pál, Balajthy Sándor, Hevessy Béla Köhn József és Terray Gyula. — Pótesküdték: Iboz János, Hujber József, Ivanik György, Cseh János, Andrik András, Id. Rohák András, Liptai László, Id. Runyay József, Králík József és Gondkievics Ferencz.

Jótekonyszélu előadás. Az idegen, porosz származásu, de érzésében, sőt nyelvében is megmagyarosodott magas állásu magyar államvasuti főtisztviselő, a turisztikának lelkes híve: a magyarországi Kárpátgyesület k. k. o. ügyvivő alelnöke: Siegmeth Károly máv. igazgatóhelyettesnek f. hó 10-én megtartott jótekonyszélu előadása minden tekintetben szépen sikerült. Szépért, jóért lelkesedő, a nemes czélokot pártoló közönségünk méltányolja az ifjuság nagy barátjának és Kárpátjaink őszinte tisztelőjének szép szándékát és az egy. prot. főgimnázium díszes, hatalmas tornacsarnokát már 6 órakor teljesen megtöltötte. — Loysch Ölon főgymn. igazgató talpraesett, meleg szavak kíséretében bemutatta az előkelő közönségnek az előadót, a kit riadó éljenzés üdvözölt. — Megkapó látványt nyujtott a hatalmas természetöltött betöltő díszes közönség, amint a pompásan el-sőtített teremben a középen felállított skioptikon misztikus fénytől behintve, mint egy ember tapadt tekintetével az északi falon feltámasztott óriási fehér vásznon erősen megvilágított fénykörébe, melyen egymásután tűntek elő adott jelre a szebbnél szebb vetített képek. Természeti kincsekkel pazarul megáldott vármegyénk büszkesége, az egész földkerekségének úgy nagyságra, mint népességre eddigelő másodiknak elismert cseppkőbarlangja: az aqteleki barlang, a Baradla jelent meg a figyelemmel gyönyörködők szemei előtt legszebb alakulataival, rejtélyes s még kelloleg fel sem kutattott mélységes folyosóival, mesésen szépek cseppkőképződményeivel. — Az ügyesen nagy szakértelemmel megírt szöveg nyomán — melyet Wallentinyi Dezső dr. főgymn. tanár olvasott fel — a Kárpátgyesület által 1890-ben megnyitott Józsafoi új bejárónak 330 lépcsőjén indultunk képeletben a csodásan zengő barlangba s bejártuk a páratlan hatású Világítótornyot. Semiramis függőkertjeit, Plutó palotáját, a Poklot, a Paradicsomot, a Nagy és Kis templomot stb. stb. Félórai kalandozás után a régi bejártnál és a Kárpátgyelet által emelt menedékháznál váltunk el a

viznek, a földnek, a mésznek e csodálatos remek alkotásától és a barlang buzgó gondozójától Baksay Dániel ref. lelkész bányánktól, akit, lovat hajtvá pompás kép mutatott be s a kinek megjelent alakját lelkes éljenzés fogadta. Öt percnyi szünet után Pásztori Gyula főgymn. tanár érzes, erőteljes hangon olvasta tovább Siegmeth innen még érdekesebb utleírását, mely a sziliczei, majd a tornai fensikokon vitt keresztül Krasznahorka, Szád-vár, Torna stb. híres-nevezetes Bebek várak regényes mentén vitt az ut. Régi történetek, mondák elevenedtek fel lelkünk előtt. Közben benéztünk a sziliczei jég és cseppkőbarlangba, a Csengölyük Vecsembükkü zomboly stb. cseppkőbarlangokba: a felső Trias-korok ez egy-ideből való mészkő-alakulataiba: többöreibbe. Majd a jászói monostor régi, regés falai, szép parkja, halastava s végül Kassa: a Felvidék e rohamosan fejlődő metropolisa tűntek elő éles, tiszta vetített képekben gazdag műemlékekkel. Felnyolczra járt az idő, midőn a tanulságos, szép előadás véget ért. Zúgó tapsvihar, éljen jelezte a közönség meglegedését és az ifjuság háláját a nemes emberbarát iránt, a ki az előadás egész jövedelmét a gimn. kirándulási alapra ajánlotta fel. Világítási, teremrendezési költségek levonásával több, mint 110 korona jutott a jótekonyszélu. Ebből a tanári testület 50 koronát Siegmeth-előadás jövedelmé czimén az alaphoz esatolt, a többi összeggel pedig Schmidt Artur VII. o. jeles tanulóknak szorgalmas, jó viseletét utjalmazta meg, élvívén őt a gimn. velencei tanulmány útjára. Legszebb eredménye ez az előadó nemes intencióinak, ki tőlünk messze szállóházájába távozott, hogy hirdesse új hazájának természeti szépségeit s terjessze édes hazánkban az idegenforgalmat. — A magyarok Istene vezérelje, áldja meg őt!

Malomégés. A sajó-püspöki vizimalom e hét folyamán kigyullott s a tűz elpusztította a messze vidéken jó hírnévnek örvendő kitünően berendezett malmot. A kár meghaladja a 40 ezer koronát. Boros István molnár bérlőnek is mintegy 5000 korona kárt tett a pusztító elem.

Panasz. Minden oldalról csak elégtelenséget, panaszokdást hallunk a városi villamvilágítás ellen. És ez a panasz teljesen jogosult. Fizeti a közönség a drága pénzt érte s nem kap érte semmit. A Konzerv gyár, takarékosági okokból, egy gyenge áramot termel, hogy az nemcsak a közvilágításra nem jó, de a privat házaknál egyenesen használhatatlan. Igaz ugyan, hogy a watt-órákban mért fogyasztás egyenesen arányos az áramerősséggel, azaz ha az áram gyengébb, kevesebb az érte fizetett összeg is, — de még így is aránytalanul drága az a bér, melyet a fogyasztó közönség ad érte. Addig még csak tűrhető az állapot, míg az utcai lámpák nem égnek, de midőn azokat bekapcsolják: egyszerre sőtétben marad még négy körtével is a szoba. Ugy tudjuk, hogy a közvilágításra kötétt szerződésben az áramerősség meg van állapítva, azonban a hatóság még a szerződés ezen pontjának nem szerzett érvényt. Arra kérjük tehát hatóságunkat, hogy ezen a miserabilis állapoton segítsen. Sürgesse a fotometer beszerzését, hogy a fényerősség bármikor ellenőrizhető legyen. Ehez csak egy kis jóakarattal kell s e szempontból nem lesz szükség többet arra, hogy panaszainkkal gyötörjük a közönséget.

Szerencsétlenség lóháton. Lóra termett a magyar. Szegény Léka István velkenyei lakos is azt gondolta magáról, hogy született huszár. Fel is ült eleven sötétpej lovára, hogy a szomszéd faluban levő sógorát meglátogassa, de a Rima partján egy ökölyi kutya megbrohanta, mire a ló megbokrosodott s a deli szal embert földre vetette. Az esés közben agyrázkódást szenvedett, s most élet halál közt lebeg.

Tanulmányi kirándulás. Tegnap délelőtt a 10 ó. 15 p-kor induló személyvonattal keltek utra Budapest—Fiume—Velenceze felé kiránduló deákjaink. Összesen 17-en vannak: 3 a nyolczadik, 11 a hetedik, 1 a hatodik és 2 az ötödik osztályból. Vezetők: Loysch Ödön igazgató, Horváth Zoltán a tanulmányi ut rendezője és Schealm Nándor főgimnáziumi tanárok. Hozzájuk csatlakoztak az örök ifju, lelkes turista Terray István bányák is Csapó József központi szolgálatlételre a tanfelügyelőséghez berendelt tanító. Budapesten csatlakoztak karezaigi polgármester Szentesi Tóth Kálmán, volt helybeli főgymn. tornatanárral együtt, tehát a társaság 23 tagból áll. Az utazás 8 napra van tervezve. Pompás, ragyogó napfényben indultak el a szülők érdeklődők vidám búcsú-integetése közben. Kívánjuk, hogy egész utjukat ily kellemes, napos időben tehessék meg!

Pályázat. A nagyrőcei kir. járásbírószágnál folyamomba tett telekkönyvi átalakítási munkálatokra a m. kir. igazságügyminiszter ur folyó évi márczius hó 31-én 10048—905 I. M. V. szám alatt kelt rendeletével két korona 40 fillér, esetleg három korona napidíjjal javadalmazott telekkönyvi átalakító díjnikó állás engedélyeztetvén, ennek betöltése iránt a helybeli kir. törvényszék elnöke Kubinyi Aladár pályázatot hirdet. — Felhívja mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy általános elméleti képzettségükről, a telekkönyvi vizsga letételéről, a helyszini felvételekben, számvitelben és a mérten elemeiben való jártasságukról, továbbá a bivatalos magyar nyelven kívül a tót nyelvben való jártasságukról szóló okmányaikkal felszerelt, sajátkezűleg irt kérvényüket a „Budapesti Közlöny“ „Hivatalos Lap“-ban való harmadszori közzétételétől számítandó két (2) hét alatt hozzá annál bizonyosabban nyujtsák be, mert a később érkezett kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Névnappmegváltás ezimen Szombath György kir. h. pénzügyigazgató a népkönyha javára 10 koronát juttatott hozzám. Midőn a nemes adományt nyilvánosan is nyugtázom, fogadja érte egyszersmind hálás köszönetemet is — Rimaszombat, 1905 április 5.

Özv. dr. Marikovszky Istvánné.
Tyúkasszok garázdálkodása. Velkenye és Csiz községekben napi renden vannak az ólak s kamrák feltörései. A gaz inyenczek különösen az aprómarhákat, szalonna, hus, kolbász s más efféle delikateszeket emelnek el. A csendőrség nyomoz nyomoz, de nem is bottal, hanem puskatással űti a nyomukat. Igazán pompás rendőr-állam vagyunk!

Közgyűlés. Rimaszombat és Vidéke fogyasztási szövetkezet igazgatósága Lukács Géza elnökölte alatt f. hó 13-án tartott ülésén az évi rendes közgyűlés napjál f. hó 30-át jelölte ki. Az erre szóló meghívó a tárgysorozattal együtt lapunk hirdetési rovatában olvasható. Felhívjuk rá az érdeklődők figyelmét!

Husvétli kókusz-zsír

kapható **Adám Henriknél** Rimaszombatban.
Kossuth-utca 36 sz.

Meghívás.

A „**Hangya**“, a magyar gazdaságvétség fogyasztási és értékesítő szövetkezete kötelékébe tartozó „**Rimaszombat és Vidéke fogyasztási és értékesítő szövetkezet**“ 1905. évi április hó 30-án délután 3 órakor a vármegyeházán

rendes közgyűlést

tart, melyre a tagok az alapszabályok 23. §-a értelmében meghívottnak.

Napirend:

1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása.
2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása.
3. Mérleg megállapítása.
4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés.
5. Az igazgatóság kiegészítése.
6. Felügyelő bizottság választása.
7. Netaláni indítványok.

1904. év december 31-én a tagok száma 294, üzletrészeinek száma pedig 473 volt; az év folyamán belépett 3 tag 3 üzletrészel, kilépett 7 tag 7 üzletrészel.

A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg az üzlethelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető.

Kelt Rimaszombat, 1905. április hó 14 én

Az igazgatóság.

Veszek függőlámpát.

Méltányos áron vennek egy értékesebb fajta ebédli és szalon függőlámpát. Ajánlatok a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatalába küldendők.

1-2

Arverés.

A **rimaszombati takarékpénztárban** az 1904 évben ki nem váltott, illetőleg meg nem hosszabbított arany-, ezüstnemű és értékpapírokból álló kézi zálogtárgyak folyó évi **május hó 4-én, délután 2 órakor** a kiküldött hatósági biztos jelenlétében fognak az intézet helyiségében nyilvános árverés útján eladatni.

Rimaszombat, 1905. április 12 én.

1-2

Rimaszombati takarékpénztár.

— Korcsma, vendéglő, — mészárszék és fűszerüzlet.

Sajó-Várkonyon egy igen jó forgalmu **korcsma, vendéglő mészárszék és fűszerüzlet** italmérési joggal együttesen, esetleg külön-külön is átadandó — Felvilágosítás nyerhető ugyanott a tulajdonos **Krémer Józsefnél.**

1-3

Eladó házak.

Az **özv. Schmegner Károlyné** tulajdonát képező, a Deák Ferencz utcában lévő jelenlegi **posta-épület**, a Széchy utca 7 szám alatti **kőház**, továbbá a postaépület háta mögötti lévő jelenleg **kovácsműhelynek** használt **kőház** és végül a Tompa utca 35. szám alatti **kőház** az ezen épületekhez tartozó összes melléképületekkel együtt szabad kézből azonnal eladó. Ertekezhetni a tulajdonos megbízottjával: **dr. Ráróssy Gyula** ügyvéddel.

Hirdetmény.

A vallás- és közoktatásügyi magy. kir. miniszter 16677-905 sz. rendeletével a **Závadka** községben felállítandó állami **iskola és óvodának** újbóli **építését** és a meglévő tanítói lakás és gazdasági épületek átalakítását és helyreállítását 68404 kor. 50 fl. és

Gömörvármegye törvényh. bizottsága 2833-905. számú határozatával a **Závadkán** építendő **község-ház építését** 6734 korona 57 fillér összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálatok kivitelének biztosítása céljából az **1905. év május hó 1-én** napjának délutáni 3 órájára **Závadka** község házánál tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni ohajtók felhívottnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat a kitűzött nap délutáni 3 órájig **Závadka** község előljáróságához annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe vétetni nem fognak.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előírt, az engedélyezett költségösszeg 5%-ának megfelelő bántéppénz készpénzben vagy értékpapírban csatolandó.

A szóbanforgó munkálatokra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek **Helpa** község házánál a rendes hivatali órákban naponként megtekinthetők.

Závadka (Gömörm.), 1905. április 13.

Holics Ernő, körjegyző.

Kvorják János, bíró

Értesítés.

Tisztelettel értesítem üzletem barátait és t. vevőimet, hogy az elhunyt férjem neve alatt eddig fennálló üzletet f. é. április hó 1-től kezdve **saját nevemre bejegyezve tovább fogom Schvarcz Pál név alatt vezetni és fejleszteni.**

Főtörökvesem ezután is az lesz, hogy üzletem eddigi jó hírnevét megtartsam és azt fokozzam az által, hogy vevőimet jutányos árak mellett pontosan és teljes meglegedésre legjobb minőségű árukkal szolgáljam ki.

Fűszer-, liszt-, csemege-, tea-, rum-, cognac-, déli gyümölcs- és ásványvíz czikkemet teljesen megbízható, elsősorban forrásokból szerzem be s azok jóságáról bárki is személyesen meggyőződhetik.

Az orsz. közp. mintapinoze palackboralnak, valamint Törley, Talisman' Sec elárúsítása. Azon kérelemmel fordulok tehát eddigi t. vevőimhez és a nagyközönséghez, hogy üzletemet támogatni sziveskedjenek. Beesés partifogásukat kérve vagyok teljes tisztelettel Rimaszombat, 1905. március hó 30-án.

Özv. Schvarcz Pálné,

Erzsébet-tér.

Versenytárgyalási hirdetmény.

Rimaszombat r. t. város mérnöki hivatala szóbeli versenytárgyalást hirdet **folyó év április 27-én délelőtt 11 órakor a mérnöki hivatalban**, a folyó évben teljesítendő **járda, burkoló- és alagsövező munkálatokra.**

A város a járdaköveket a helybeli vasuti állomáson lerakva adja a szükséges mennyiségben. **Minden más felmerülő segédanyag: homok, terméskő, valamint fuvarozás és minden munka a vállalkozót kötelezi.** Ehhez képest állítandók össze az ajánlati egységárak is és pedig a járdánál, burkolásnál méterenként, alagsövezésnél folyóméterenként értve. Burkolásnál a követ (kemény pokorági kö), alagsövezésnél a csöveket vállalkozó adja.

Mindezen munkálatokon az ajánlatok nyitva, irásban is beadhatók a határnapig a mérnöki hivatalhoz címezve. A versenytárgyalás részletes feltételei ugyanott naponként megtekinthetők.

Rimaszombat, 1905. április 14.

Györy Lajos, városi mérnök.

Bérbeadó.

Nyustya község területén a legforgalmasabb helyen egy terjedelmes épület, mely tágas bolt-helyiséget, vendéglői szobákat, kényelmes lakásokat, pék-kemenczét, jégvermet tartalmaz. **1905. évi május hó 15-től** bérbeadó. — Bővebb felvilágosítást a **nyustyai takarékpénztár** részvénytársaság ad.

3-3

Hirdetmény.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter az 1905. évi március 20. an 16675 számú rendeletével a **Helpa községben** emelendő állami **iskola és óvodának építését** 93191 korona 60 fillér;

a vármegyei törvényhatósági bizottság 29118-905. sz. határozatával a **Helpán** építendő **község-ház** és **jegyzői lak** építését 17537 korona 47 fillér összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálatok kivitelének biztosítása céljából **1905. évi május hó 1-én** napjának délelőtti 10 órájára **Helpa** község házának helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni ohajtók felhívottnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat a kitűzött nap délelőtti 10 órájig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előírt, az engedélyezett költségösszeg 5%-ának megfelelő bántéppénz készpénzben vagy értékpapírokból csatolandó.

A szóban forgó munkálatokra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a főszolgabírói hivatalnál s **Helpán** a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Helpán, 1905. évi április 9 én.

Holics Ernő, körjegyző. **Sziman Pál**, bíró.

Ablakredőnyök.

Van szerencsém a mélyen tisztelt közönség becses tudomására hozni, miszerint Budapest székesfőváros egyik legnagyobb és legkiválóbb

ablakredőny-gyárának

képviselőt vettem át és kérem esetleges szükségleteiket — annak gyártmányaiból, ugymint: **saluziák, önműködő vászon-redőnyök**, valamint **fasszövött nádrédőnyökben** — nálam beszerezni.

A gyártmányok kitűnő volta, szép kivitele és olcsó árai a legmesszebbmenő igényeket is kielégítendik.

Költségvetéssel és szakmabeli felvilágosítással kívánatra ingyen és bérmentve szolgállok.

Nagybecsű rendelések legjobb kiviteléről a n. é. közönséget biztosítom s azok feladását tisztelettel kérve

Zavadszky Ede,

Rimaszombat, Losonezi-utca 15. sz.

3-*

Bérbeadó.

Külön lépcsőházzal bíró udvari lakás mely áll két szoba és mellékhelyiségekből; továbbá egy istálló és kocsiszin külön-külön is kiadó. Ertekezhetni Rimaszombatban: **Geduly Géza** gyógyszerésznél. Erzsébet tér.

3-3

Hirdetmény.

139. sz. — Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102 §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a tornallyai kir. járásbírósnak 1905. évi Sp. 31/3. számú végzése következtében **dr. Dienes Gyula** ügyvéd által képviselt **Sidlauer és Weisz czég** javára **Kosúth József** ellen 239 korona 86 fillér s járuléka erejéig 1905. évi március hó 15 én fogatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 4810 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: szarvasmarhák, lovak, sertések, szekerek, kocsik, malomberendezés és triór nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a rimaszécsi kir. járásbírósnak 1905. évi V. 80/2. számú végzése folytán 239 k. 86 f. tökéketétel, ennek 1904. évi szeptember hó 1-én napjától járó 5% os kamatai, 1/3% váltó-díj és eddig összesen 82 k. 45 fillér bíróság már megállapított költségek erejéig Csizben leendő megtartására **1905. évi április hó 26-ik** napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §§-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén még becsáron alul is el fognak adatni.

A mennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Rimaszécs, 1905. évi március hó 24.

Kovács Géza, kir. bir. végrehajtó.

Kiadó bolt-helyiség, eladó ház.

A „Tompá“-tér és Andrássy utca sarkán lévő emeletes sarok házban egy szép **három szobás lakás** meliék-helyiségekkel és egy szép **bolt-helyiség május 1-től**, ugyanott a mostani **Dereka-féle** bolt-helyiség pedig **1905. november elsejétől** bérbe vehetők; — a **Kossuth-utca 41. számú ház**, szépen rendezett udvar és kerttel szabad kézből **eladó**. Ertekezni lehet: **Andrási László** fényképészszel.

9-*

Hirdetmény.

1757. sz. — **Orlajtörék** község telekkönyvei részleges átalakítása és ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, a melyek az 1886. 29. t. cz. 1889. 38. t. cz. és az 1891. évi 16. t. cz., a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi 29. t. czikkben szabályozott eljárás, a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogatosított.

Azzal a felhívással tétetik közzé:

1. Hogy mindazok, kik az 1886. 29. t. cz. 15. és 17. §-ai alapján, ide érteve e §-oknak az 1889. 38. t. cz. 5. és 6. §-ában és az 1891. 16. t. cz. 15. §-a) pontjában foglalt kiegészítései is, — valamint az 1889. évi 38. t. cz. 7. §-a és az 1891. 16. t. cz. 15. §-b) pontja alapján eszközölt bejegyzések, vagy az 1886. 29. t. cz. 22. §-a alapján történt törlések érvénytelenségét kimutathatják, — e végből törlési kereseteket, hat hónap alatt vagyis **1905. évi október hó 7-ik napjáig** bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után indított törlési kereset, annak a harmadik személynek, a ki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat.

2. Hogy mindazok, akik az 1886. 29. t. cz. 16. és 18. §-ainak eseteiben, ideértve az utóbbi §-nak az 1889. 38. t. cz. 5. és 6. §§-iban foglalt kiegészítését is, a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, irásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis **1905. évi október hó 7. napjáig** bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után ellentmondásuk figyelembe vétetni nem fog.

3. Hogy mindazok, a kik a telekkönyvi részleges átalakítás tárgyában tett intézkedések által, nem különben az, akik, az 1. s 2. §-okban körülírt esetekben kívül az 1892. 29. t. cz. szerinti eljárás és ennek folytán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogait bármily irányban sértve vélik, ide érteve azokat is, akik a tulajdonjog arányának az 1889. 38. t. cz. 16. §-a alapján történt bejegyzést sérelmesnek tartják, — e tekintetben felszólamlásukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis **1905. évi október hó 7-ik napjáig** bezárólag nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után az átalakításkor közbejött téves bevezetésből származó bármilyemű igényeket jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket pedig, csak a törvény rendes útján és csak is az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek is, kik a kiküldöttnek eredeti okiratokat adtak át, hogy amennyiben azokhoz egyszerű másolatot csatoltak, vagy azt pótlólag benyujtják, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

Rimaszombati kir. tszék mint tkvi hatóság 1905. március hó 25. én.

Pongrácz, kir. t. biro.